ตุลาคม 2569

อินเดียเข้มงวดฉลากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากพืช เตือนฝ่าฝืนเสี่ยงถูกปรับและเพิกถอนใบอนุญาต

FOOD SAFETY AND STANDARDS AUTHORITY OF INDIA
Inspiring Trust, Assuring Safe & Nutritious Food

แหล่งที่มา: fssai.gov.in

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2569 สำนักงานมาตรฐานและความปลอดภัยอาหารแห่งอินเดีย (Food Safety and Standards Authority of India: FSSAI) ออกหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (Health Supplements) ผลิตภัณฑ์โภชนเภสัช (Nutraceuticals) และผลิตภัณฑ์อาหารสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะ ปฏิบัติตามข้อกำหนดการแสดงฉลากส่วนประกอบจากพืช สมุนไพร และสารสกัดอย่างเคร่งครัด โดยต้องระบุส่วนของพืชที่ใช้เป็นส่วนประกอบและแสดงข้อความคำเตือนตามที่กฎหมายกำหนดอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ผู้ฝ่าฝืนอาจถูกดำเนินการตามกฎหมาย รวมถึงการปรับ การพักใช้ หรือการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจอาหาร

FSSAI ระบุว่า พบผู้ประกอบธุรกิจอาหาร (Food Business Operators: FBOs) บางส่วนยังไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดการแสดงฉลากและข้อความคำเตือนสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบจากพืชและสารสกัด จึงได้เน้นย้ำให้ปฏิบัติตาม Food Safety and Standards (Health Supplements, Nutraceuticals, Food for Special Dietary Use, Food for Special Medical Purpose, Functional Food and Novel Food) Regulations, 2016 โดยเฉพาะบัญชีรายการส่วนประกอบจากพืชและสมุนไพรตาม Schedule IV ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับชนิดและส่วนของพืช ปริมาณการใช้ และข้อความคำเตือนที่เกี่ยวข้อง เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคและป้องกันการใช้ผลิตภัณฑ์อย่างไม่เหมาะสม

เน้นการแสดงส่วนของพืชและข้อความคำเตือนบนฉลาก

ข้อกำหนดของ FSSAI ให้ความสำคัญกับการระบุส่วนของพืชที่ใช้เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์ อาทิ ใบ ราก ผล และเมล็ด เนื่องจากส่วนต่าง ๆ ของพืชชนิดเดียวกันอาจมีคุณสมบัติและเงื่อนไขการใช้แตกต่างกัน ผู้ประกอบการจึงต้องตรวจสอบให้ข้อมูลบนฉลากตรงกับส่วนประกอบที่ใช้จริง รวมถึงปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านปริมาณและข้อจำกัดการใช้ของส่วนประกอบแต่ละชนิด

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการต้องแสดงข้อความคำเตือนและข้อควรระวังให้ชัดเจน อ่านง่าย และมองเห็นได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะส่วนประกอบที่อาจมีผลข้างเคียงหรือข้อจำกัดสำหรับผู้บริโภคบางกลุ่ม อาทิ สตรีมีครรภ์และเด็ก ทั้งนี้ FSSAI ได้เน้นย้ำข้อกำหนดสำหรับส่วนประกอบจากพืชและสมุนไพร 16 รายการ พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับส่วนของพืช ปริมาณการใช้ต่อวันสำหรับผู้ใหญ่ และข้อความคำเตือนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ประกอบการใช้ประกอบการตรวจสอบสูตรผลิตภัณฑ์และฉลาก

ขณะเดียวกัน กฎระเบียบดังกล่าวยังห้ามการกล่าวอ้างสรรพคุณทางยาโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการแสดงข้อความที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสามารถรักษาโรคได้ ผู้ประกอบการจึงต้องตรวจสอบทั้งฉลากบรรจุภัณฑ์ และสื่อโฆษณาให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ FSSAI

ทั้งนี้ หนังสือแจ้งเตือนดังกล่าวเป็นการเน้นย้ำการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่มีอยู่แล้ว มิใช่การประกาศห้ามใช้ส่วนประกอบจากพืชหรือสมุนไพรในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารทั้งหมด

โดยสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมและดาวน์โหลดประกาศฉบับเต็มของ FSSAI เรื่อง Mandatory Compliance with Labelling Requirements and Warning Statements for Plant and Botanical Ingredients and Their Extracts ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2569 ได้จากเว็บไซต์ https://fssai.gov.in/food-law/advisories

อินเดียเพิ่มความเข้มงวดด้านการโฆษณาและการกล่าวอ้างคุณประโยชน์

นอกจากการกำกับดูแลฉลากผลิตภัณฑ์แล้ว อินเดียยังให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูลโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและผลิตภัณฑ์โภชนเภสัช โดยเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2569 Advertising Standards Council of India (ASCI) ซึ่งเป็นองค์กรกำกับดูแลตนเองด้านการโฆษณาของอินเดีย ได้เผยแพร่รายงาน A Pill for Thought: Review of Health and Wellness Claims in Nutraceutical Advertising จากการตรวจสอบโฆษณาผลิตภัณฑ์โภชนเภสัชในช่วงเดือนกรกฎาคม–กันยายน 2569 จำนวน 61 รายการ โดยดำเนินการพิจารณาแล้วเสร็จ 60 รายการ และพบว่าทั้ง 60 รายการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การโฆษณาของ ASCI เนื่องจากการกล่าวอ้างคุณประโยชน์ขาดหลักฐานสนับสนุนที่เพียงพอ ส่วนอีก 1 รายการยังอยู่ระหว่างการพิจารณา

ผลการตรวจสอบพบปัญหาการกล่าวอ้างเกี่ยวกับการควบคุมน้ำหนัก การชะลอวัย การดูแลผิวพรรณ และสุขภาพระบบทางเดินหายใจ รวมถึงการกล่าวอ้างที่อาจทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์สามารถบรรเทาหรือรักษาโรคบางชนิดได้ โดยผู้โฆษณาบางรายนำผลการศึกษาส่วนประกอบแต่ละชนิดมาใช้สนับสนุนคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ทั้งที่ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอยืนยันว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้ผลตามที่โฆษณา

ผลการตรวจสอบดังกล่าวสะท้อนความสำคัญของการใช้ข้อมูลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ประกอบการกล่าวอ้างคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่สื่อสารด้านสุขภาพและการเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย ทั้งนี้ การตรวจสอบของ ASCI เป็นมาตรการกำกับดูแลตนเองด้านการโฆษณา ซึ่งแยกต่างหากจากการบังคับใช้ข้อกำหนดการแสดงฉลากของ FSSAI

ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดรายงาน A Pill for Thought ได้จากเว็บไซต์ทางการของ ASCI ที่ https://www.ascionline.in/press-announcements/

ยกระดับการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารทั่วประเทศ

การออกหนังสือแจ้งเตือนครั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางของรัฐบาลอินเดียในการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการครอบครัวอินเดีย ซึ่งเผยแพร่เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2569 ระบุว่า ในช่วงปีงบประมาณ 2565 - 66 ถึง 2567- 68 หน่วยงานกำกับดูแลได้ตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างอาหารทั่วประเทศรวม 518,559 ตัวอย่าง มีคดีที่มีคำสั่งลงโทษปรับ 88,192 คดี คดีที่มีคำพิพากษาว่ามีความผิด 3,614 คดี และมีการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจอาหาร 1,161 ใบ

นอกจากนี้ อินเดียยังได้พัฒนาระบบตรวจสอบสถานประกอบการตามระดับความเสี่ยง (Risk-Based Inspection System) และเพิ่มขีดความสามารถด้านการตรวจวิเคราะห์อาหาร โดยมีห้องปฏิบัติการตรวจสอบอาหารที่ FSSAI ประกาศรับรองหรือขึ้นทะเบียนจำนวน 252 แห่ง ห้องปฏิบัติการอ้างอิง 24 แห่ง และหน่วยตรวจสอบอาหารเคลื่อนที่ (Food Safety on Wheels) จำนวน 305 หน่วย ครอบคลุม 35 รัฐและดินแดนสหภาพ

อย่างไรก็ตาม สถิติดังกล่าวเป็นผลการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารทุกประเภททั่วประเทศ มิใช่ข้อมูลการฝ่าฝืนข้อกำหนดการแสดงฉลากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารโดยเฉพาะ

ผู้ผลิตและผู้นำเข้าต้องตรวจสอบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับข้อกำหนด

FSSAI ได้กำชับให้ผู้ประกอบการตรวจสอบสูตรผลิตภัณฑ์ ชนิดและส่วนของพืชที่ใช้ ปริมาณส่วนประกอบ ข้อความคำเตือน และข้อมูลบนฉลากให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยหากพบข้อบกพร่องอาจจำเป็นต้องปรับปรุงฉลาก บรรจุภัณฑ์ และเอกสารประกอบการจำหน่าย ซึ่งอาจส่งผลให้ต้นทุนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบเพิ่มขึ้น

สำหรับผู้นำเข้าและผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ จำเป็นต้องประสานงานกับผู้ผลิตเพื่อตรวจสอบข้อมูลส่วนประกอบและฉลากก่อนนำสินค้าออกจำหน่ายในตลาดอินเดีย เนื่องจากฉลากที่ใช้ในประเทศต้นทางอาจไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของอินเดีย ทั้งนี้ การฝ่าฝืนข้อกำหนดอาจนำไปสู่การดำเนินการตาม Food Safety and Standards Act, 2006 รวมถึงบทลงโทษเกี่ยวกับการแสดงฉลากไม่ถูกต้อง และมาตรการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามลักษณะความผิด

ข้อสังเกต

การที่ FSSAI เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้ข้อกำหนดการแสดงฉลากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและผลิตภัณฑ์โภชนเภสัช ประกอบกับการตรวจสอบการกล่าวอ้างคุณประโยชน์ในสื่อโฆษณาของ ASCI สะท้อนแนวโน้มการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้บริโภค ความโปร่งใสของข้อมูลส่วนประกอบ และความน่าเชื่อถือของการสื่อสารทางการตลาดในอินเดียมากขึ้น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบจากพืช สมุนไพร และสารสกัด ซึ่งอาจมีเงื่อนไขการใช้และข้อควรระวังแตกต่างกันตามชนิดและส่วนของพืช

แนวโน้มดังกล่าวอาจส่งผลต่อผู้ประกอบการไทยที่ผลิตหรือส่งออกผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ผลิตภัณฑ์สมุนไพร และผลิตภัณฑ์โภชนเภสัชไปยังตลาดอินเดีย โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการตรวจสอบสูตรผลิตภัณฑ์ ส่วนประกอบที่ได้รับอนุญาต การระบุข้อมูลบนฉลาก ข้อความคำเตือน และการกล่าวอ้างคุณประโยชน์ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของ FSSAI รวมถึงประสานงานกับผู้นำเข้าและผู้จัดจำหน่ายในอินเดียอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันปัญหาด้านกฎระเบียบ ลดความเสี่ยงจากการถูกระงับการจำหน่ายหรือดำเนินการตามกฎหมาย และรักษาความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดอินเดีย

แหล่งที่มา:

1. Food Safety and Standards Authority of India (FSSAI), 15 October 2026
2. Advertising Standards Council of India (ASCI), October 2026
3. Business Standard, 28 October 2026
4. FNB News, 29 October 2026
5. Ministry of Health and Family Welfare, Government of India / Press Information Bureau (PIB), 17 March 2026.